

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE AZERBEJDŽAN O SOCIJALNOJ SIGURNOSTI

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Azerbejdžan o socijalnoj sigurnosti, koji je potpisan u Beogradu i Bakuu, 7. aprila 2022. godine, u originalu na srpskom, azerbejdžanskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Azerbejdžan o socijalnoj sigurnosti u originalu na srpskom jeziku glasi:

**SPORAZUM IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE SRBIJE I
VLADE REPUBLIKE AZERBEJDŽAN
O SOCIJALNOJ SIGURNOSTI**

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Azerbejdžan u daljem tekstu: „strane ugovornice”

vođene spremnošću da urede međusobne odnose u oblasti socijalne sigurnosti,

dogovorile su se o sledećem:

DEO I

Opšte odredbe

Član 1.

Definicije

(1) U ovom sporazumu izrazi imaju sledeće značenje:

1) „državljanin”

- u odnosu na Republiku Srbiju, lice sa državljanstvom Republike Srbije u skladu sa njenim pravnim propisima;

- u odnosu na Republiku Azerbejdžan, lice sa državljanstvom Republike Azerbejdžan u skladu sa njenim pravnim propisima;

2) „pravni propisi”

zakoni i drugi normativni pravni akti, koji se odnose na oblast socijalne sigurnosti iz člana 2. ovog sporazuma;

3) „nadležni organi”

ministarstva nadležna za primenu pravnih propisa iz člana 2. ovog sporazuma;

4) „nadležni nosioci”

organi ili institucije nadležni za primenu pravnih propisa iz člana 2. ovog sporazuma;

5) „organ za vezu”

organ određen za efikasno sprovođenje ovog sporazuma;

6) „osiguranik” – lice koje je osigurano, ili je bilo osigurano u skladu sa pravnim propisima strana ugovornica;

7) „staž osiguranja“ – bilo koji period za koji su plaćeni doprinosi za socijalno osiguranje prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, kao i svi drugi periodi koji se priznaju kao ekvivalentni periodu za koji su plaćeni doprinosi prema tim pravnim propisima;

8) „penzijski kapital“ – iznos koji se definiše kao penzijski kapital prema pravnim propisima Republike Azerbejdžan;

9) „penzije“ – novčani iznos određen prema pravnim propisima strana ugovornica navedenim u članu 2. ovog sporazuma;

10) „prebivalište“ – mesto stalnog boravka, odnosno mesto stalnog stanovanja u skladu sa pravnim propisima strana ugovornica;

11) „član porodice“ – lice određeno kao takvo prema pravnim propisima one strane ugovornice čiji se pravni propisi primenjuju.

(2) Ostali izrazi koji nisu utvrđeni u ovom članu imaju značenje koje im pripada prema pravnim propisima strana ugovornica.

Član 2.

Pravni propisi na koje se Sporazum primenjuje

(1) Ovaj sporazum se primenjuje na sledeće pravne propise:

u odnosu na Republiku Srbiju na:

- 1) oblast penzijskog i invalidskog osiguranja;

u odnosu na Republiku Azerbejdžan na:

- 1) oblast penzijskog osiguranja,
- 2) oblast socijalnog osiguranja radi pružanja penzija.

(2) Ovaj sporazum se odnosi na sva normativna pravna akta kojima se vrše izmene, zamene ili dopune pravnih propisa iz stava 1. ovog člana.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, ovaj sporazum se odnosi i na pravne propise kojima se proširuje predmet postojećih pravnih propisa strane ugovornice na nove kategorije lica ili na nove penzije, osim ako nadležni organ te strane ugovornice ne obavesti pismenim putem nadležni organ druge strane ugovornice u roku od tri meseca od stupanja na snagu tih pravnih propisa da se ovaj sporazum ne primenjuje na nove kategorije lica ili na nove penzije.

(4) Ovaj sporazum se ne odnosi na vojna lica i na lica izjednačena sa njima u pogledu pružanja penzija u skladu sa pravnim propisima Republike Azerbejdžan, na članove njihovih porodica, kao i na druge kategorije radnika i članove njihovih porodica, za koje su, u skladu sa pravnim propisima Republike Azerbejdžan, propisane posebne norme za pružanje penzija, a takođe se ne odnosi na slučajeve kada je penzija utvrđena po službenoj dužnosti.

Član 3.

Lica na koja se Sporazum primenjuje

Ovaj sporazum se primenjuje na državljane strana ugovornica na koje se primenjuju ili su se primenjivali pravni propisi jedne ili obe strane ugovornice i na članove njihovih porodica.

Član 4.

Jednak tretman

(1) Ukoliko ovim sporazumom nije drugačije predviđeno, prema licima iz člana 3. ovog sporazuma se prilikom primene pravnih propisa jedne strane ugovornice postupa kao sa državljanima te strane ugovornice.

(2) Okolnosti koje su se desile na teritoriji jedne strane ugovornice, a koje utiču na ostvarivanje prava na penziju na osnovu pravnih propisa druge strane ugovornice, uzima u obzir ta druga strana ugovornica kao da su se te okolnosti desile na njenoj teritoriji.

Član 5.

Opšte odredbe o isplati penzija

(1) Ukoliko nije drugačije predviđeno ovim sporazumom, penzija koja je utvrđena prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, isplaćuje se primaocu penzije koji ima prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice, ili na teritoriji treće države.

(2) Penzije se ne mogu umanjiti, izmeniti, obustaviti ili oduzeti samo zato što primalac penzije ima prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice, ili na teritoriji treće države.

(3) Odredbe st. 1. do 2. ovog člana ne primenjuju se:

- u odnosu na Republiku Srbiju - na razliku između utvrđene penzije i najnižeg iznosa penzije, ukoliko je visina utvrđene penzije manja od najnižeg iznosa penzije;

- u odnosu na Republiku Azerbejdžan - na dodatak penzije iz osiguranja, kao i na razliku između visine utvrđene penzije i najnižeg iznosa penzije, ukoliko je visina utvrđene penzije manja od najnižeg iznosa penzije.

(4) Lica, koja imaju pravo na dobijanje iznosa penzija koje primalac penzije zbog svoje smrti nije primio, podnose zahtev i dokumente navedene u pravnim propisima za isplatu tih iznosa nadležnom nosiocu jedne od strana ugovornica.

(5) Nadležni nosilac jedne strane ugovornice koji vrši isplatu penzija na teritoriju druge strane ugovornice, snosi troškove njihovog transfera.

Član 6.

Isplata penzija

(1) Na zahtev primaoca penzije, utvrđena penzija se može isplaćivati na teritoriji strane ugovornice koja ju je utvrdila, ili transferisati na teritoriju druge strane ugovornice u kojoj korisnik penzije ima prebivalište, na način utvrđen Administrativnim sporazumom predviđenim članom 11. stav 1. ovog sporazuma.

(2) Ukoliko primalac penzije ima prebivalište na teritoriji treće države, isplata penzije utvrđene u skladu sa pravnim propisima jedne od strana ugovornica vrši se na sledeći način:

- u odnosu na Republiku Srbiju - pod istim uslovima kao i svojim državljanima;
- u odnosu na Republiku Azerbejdžan - po izboru korisnika na njenoj teritoriji, ili se transferiše na teritoriju Republike Srbije.

(3) Nadležni nosilac jedne strane ugovornice transferiše penzije prema ovom sporazumu primaocu penzije na teritoriju druge strane ugovornice u evrima (EUR) ili dolarima (USD).

DEO II

Pravni propisi koji se primenjuju

Član 7.

Opšta odredba

Na osiguranike, na koje se odnosi ovaj sporazum, primenjuju se isključivo pravni propisi one strane ugovornice na čijoj teritoriji su zaposleni po ugovoru o radu ili obavljaju samostalnu delatnost, ukoliko drugačije nije predviđeno ovim sporazumom.

Član 8.

Posebne odredbe

(1) Na osiguranike, koji su istovremeno zaposleni po ugovoru o radu ili obavljaju samostalnu delatnost na teritoriji obeju strana ugovornica, primenjuju se pravni propisi one strane ugovornice na čijoj teritoriji ovi osiguranici imaju prebivalište.

(2) Na osiguranike koji su zaposleni po ugovoru o radu na teritoriji jedne strane ugovornice, a na teritoriji druge strane ugovornice obavljaju samostalnu delatnost, primenjuju se pravni propisi one strane ugovornice na čijoj teritoriji osiguranici rade.

(3) Na osiguranike, koji su zaposleni po ugovoru o radu kod poslodavca na teritoriji jedne strane ugovornice i koji su upućeni od strane tog poslodavca na teritoriju druge strane ugovornice da rade određeni period, primenjuju se pravni propisi prve strane

ugovornice za vreme upućivanja, ali ne duže od 24 meseca. Na osnovu saglasnosti nadležnih organa u pojedinim slučajevima navedeni rok može biti produžen, ali ne više od 24 meseca.

(4) Odredbe stava 3. ovog člana primenjuju se i na osiguranike koji obavljaju samostalnu delatnost.

(5) Na zaposlene u diplomatskim misijama i konzularnim predstavništvima strana ugovornica, kao i na njihovu privatnu kućnu poslugu, primenjuju se odredbe Bečke konvencije o diplomatskim odnosima od 18. aprila 1961. godine, odnosno Bečke konvencije o konzularnim odnosima od 24. aprila 1963. godine.

(6) Na članove posade plovila primenjuju se pravni propisi one strane ugovornice pod čijom je zastavom plovilo.

(7) Na lica zaposlena na poslovima utovara, istovara ili popravke plovila, primenjuju se pravni propisi strane ugovornice na čijoj se teritoriji luka nalazi.

(8) Na putujuće osoblje poslodavca koji obavlja međunarodni transport na teritoriji obe strane ugovornice, primenjuju se pravni propisi one strane ugovornice na čijoj teritoriji je poslodavac registrovan.

(9) Na članove posade vazduhoplova primenjuju se pravni propisi one strane ugovornice na čijoj je teritoriji vazduhoplov registrovan.

(10) Nadležni organi strana ugovornica mogu dozvoliti izuzetke od odredaba st. 3. i 4. ovog člana na osnovu uzajamnog dogovora.

DEO III**Posebne odredbe o penzijama****Član 9.****Utvrđivanje prava na penziju**

(1) Pod uslovom da drugačije nije predviđeno ovim sporazumom, svaka strana ugovornica utvrđuje pravo na penziju na osnovu:

- u odnosu na Republiku Srbiju - staža osiguranja
- u odnosu na Republiku Azerbejdžan - staža osiguranja ili penzijskog kapitala

navršenog u skladu sa njenim pravnim propisima na njenoj teritoriji.

(2) Kada nisu ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava na penziju na osnovu staža osiguranja navršenog prema pravnim propisima jedne strane ugovornice na njenoj teritoriji, nadležni nosilac te strane ugovornice uzima u obzir i staž osiguranja navršen prema pravnim propisima i na teritoriji druge strane ugovornice, pod uslovom da se taj staž ne preklapa.

(3) Osiguraniku jedne od strana ugovornica koji, i pored primene stava 2. ovog člana, ne ispunjava uslove za sticanje prava na penziju, nadležni nosilac uzima u obzir i staž osiguranja navršen u trećoj državi sa kojom ta strana ugovornica ima zaključen sporazum o socijalnoj sigurnosti.

(4) Prilikom utvrđivanja prava na penziju prema pravnim propisima jedne strane ugovornice u vezi sa radom u određenoj profesiji, na određenom radnom mestu, ili u određenim uslovima rada, odgovarajući periodi rada navršeni prema pravnim propisima i na teritoriji druge strane ugovornice uzimaju se u obzir kao periodi staža osiguranja navršeni po opštim propisima.

(5) Ukoliko staž osiguranja navršen u skladu sa pravnim propisima i na teritoriji jedne od strana ugovornica iznosi manje od 12 meseci, penzija se ne utvrđuje, osim u slučajevima kada taj staž osiguranja daje pravo na penziju.

Član 10.**Obračunavanje penzija**

(1) Nadležni nosilac strane ugovornice obračunava iznos penzije:

- a) - u odnosu na Republiku Srbiju - na osnovu staža osiguranja
  - u odnosu na Republiku Azerbejdžan – na osnovu staža osiguranja ili penzijskog kapitala

navršenog prema njenim pravnim propisima na njenoj teritoriji, ako su uslovi za ostvarivanje prava na penziju ispunjeni isključivo prema tim pravnim propisima;

b) srazmerno uzimajući u obzir odnos dužine staža osiguranja navršenog prema svojim pravnim propisima na svojoj teritoriji i ukupne dužine sabranog staža osiguranja,

i u tom slučaju:

- nadležni nosilac obračunava teoretski iznos penzije koji bi mogao da se ostvari, kao da je ukupan staž osiguranja navršen prema njegovim pravnim propisima koje primenjuje

i

- zatim, na osnovu teoretskog iznosa obračunatog u skladu sa prethodnom alinejom, utvrđuje visinu penzije koja se isplaćuje na osnovu odnosa između dužine staža osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje primenjuje i ukupne dužine staža osiguranja.

(2) Prilikom obračuna iznosa penzije, nadležni nosilac strane ugovornice uzima u obzir samo prihode ili doprinose koji se odnose na periode osiguranja navršene na njegovoj teritoriji prema pravnim propisima koje primenjuje.

DEO IV

Saradnja strana ugovornica

Član 11.

Administrativni sporazum

(1) Nadležni organi strana ugovornica zaključuju Administrativni sporazum za primenu ovog sporazuma.

(2) Nadležni organi strana ugovornica Administrativnim sporazumom iz stava 1. ovog člana navode nadležne nosioce i organe za vezu.

Član 12.

Razmena informacija i uzajamna pomoć

(1) Nadležni organi, nadležni nosioci i organi za vezu strana ugovornica, u okviru svojih nadležnosti, razmenjuju informacije i pružaju uzajamnu pomoć jedni drugima u primeni ovog sporazuma.

(2) Odluke o invalidnosti (o proceni invalidnosti), na osnovu medicinske dokumentacije, donosi nadležni nosilac one strane ugovornice prema čijim pravnim propisima se utvrđuje i isplaćuje penzija.

(3) Nadležni nosilac jedne strane ugovornice prilikom procene invalidnosti uzima u obzir medicinsku dokumentaciju izdatu od strane nadležnog nosioca ili odgovarajuće medicinske ustanove druge strane ugovornice.

(4) Procenu invalidnosti neophodnu prema pravnim propisima jedne strane ugovornice lica koje ima prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice, vrši na zahtev nadležnog nosioca odgovarajuća institucija prema prebivalištu lica na teritoriji druge strane ugovornice, bez naknade troškova po tom osnovu.

(5) Dokumente, neophodne za ostvarivanje i korišćenje prava na penziju, koje izdaju zvanični organi jedne strane ugovornice, druga strana ugovornica priznaje bez legalizacije.

Član 13.

Poverljivost razmenjenih informacija

Informacije o licu koje jedna strana ugovornica dostavlja drugoj strani ugovornici, u skladu sa ovim sporazumom, koriste se isključivo za primenu ovog sporazuma. Razmatranje, obradu i čuvanje ličnih podataka, nadležni nosilac strane ugovornice kome su ti podaci dostavljeni, vrši u skladu sa svojim pravnim propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

Član 14.

Jezik i korespondencija

(1) Nadležni organ, nadležni nosilac, ili organ za vezu jedne strane ugovornice ne sme da odbije zahtev ili dokument samo zato što je sačinjen na službenom jeziku druge strane ugovornice ili na engleskom jeziku.

(2) Nadležni organi, nadležni nosioci i organi za vezu strana ugovornica mogu da vrše prepisku jedni s drugima kao i sa bilo kojim licem, bez obzira gde lice boravi, kad je to neophodno za primenu ovog sporazuma ili pravnih propisa na koje se ovaj sporazum primenjuje. Prepiska se može voditi na službenom jeziku jedne ili druge strane ugovornice, ili na engleskom jeziku.

Član 15.

Podnošenje zahteva i dokumenata

(1) Zahtev za utvrđivanje, ponovni obračun i isplatu penzije, podnet prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, smatra se istovremeno i zahtevom za utvrđivanje, ponovni obračun i isplatu penzije prema pravnim propisima druge strane ugovornice, osim ukoliko osiguranik ne zahteva utvrđivanje, ponovni obračun i isplatu penzije samo od jedne strane ugovornice.

(2) Zahtevi, žalbe, dokumenti, neophodni za primenu ovog sporazuma, koje je osiguranik ili primalac penzije podneo nadležnom organu, nadležnom nosiocu, ili organu za vezu jedne strane ugovornice, smatraju se podnetim na taj dan, odgovarajućem organu druge strane ugovornice.

(3) Vreme, potrebno za dostavu zahteva, žalbi i dokumenata, potrebnih za sprovođenje ovog sporazuma između nadležnih organa i nadležnih nosilaca strana ugovornica, nije uključeno u rokove razmatranja zahteva, žalbi, dokumenata i donošenja odluke u skladu sa pravnim propisima strana ugovornica.

Član 16.
Preplaćeni iznos

Nadležni nosilac jedne strane ugovornice koji je isplatio penziju u iznosu većem od propisanog i obustavio njenu isplatu, može zatražiti od nadležnog nosioca druge strane ugovornice da odbije preplaćen iznos iz penzije koju isplaćuje, na način i u iznosu utvrđenim u skladu sa pravnim propisima koje primenjuje.

Član 17.
Rešavanje sporova

Neslaganja i sporove koji mogu nastati u primeni ovog sporazuma rešavaju dogovorom nadležni organi strana ugovornica.

DEO V
Prelazne i završne odredbe

Član 18.
Prelazne odredbe

(1) Pravo na penziju u skladu sa ovim sporazumom ostvaruje se od datuma njegovog stupanja na snagu.

(2) Prilikom utvrđivanja prava na penziju u skladu sa odredbama ovog sporazuma, u obzir se uzima staž osiguranja izvršen pre datuma stupanja na snagu ovog sporazuma.

(3) Ovaj sporazum se primenjuje i na osigurane slučajeve nastale pre njegovog stupanja na snagu.

(4) U vezi sa primenom člana 8. st. 3. i 4. ovog sporazuma, period upućivanja lica koje je radilo na teritoriji jedne strane ugovornice pre stupanja ovog sporazuma na snagu, počinje da teče od dana stupanja na snagu ovog sporazuma.

Član 19.
Izmene i dopune

Izmene i dopune ovog sporazuma mogu se vršiti na osnovu uzajamne saglasnosti strana ugovornica, u formi zasebnog sporazuma.

Član 20.**Stupanje na snagu i važenje Sporazuma**

- (1) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vreme.
- (2) Ovaj sporazum podleže potvrđivanju.
- (3) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana u mesecu nakon isteka meseca u kojem su diplomatskim putem razmenjeni instrumenti o potvrđivanju.
- (4) Svaka strana ugovornica ima pravo da otkaže sporazum tako što će o tome obavestiti drugu stranu ugovornicu diplomatskim putem u pismenoj formi. Ovaj sporazum prestaje da važi poslednjeg dana godine u kojoj je poslato obaveštenje, pod uslovom da je takvo obaveštenje upućeno najkasnije šest meseci pre isteka te godine.
- (5) U slučaju prestanka važenja ovog sporazuma, ostaju na snazi prava na penziju ili isplatu penzije stečena u skladu sa njegovim odredbama, a zahtevi za penziju podneti pre prestanka njegovog važenja, podležu rešavanju u skladu sa njegovim odredbama.

Sačinjeno u Beogradu i Bakuu, dana 7. aprila 2022. godine, u po dva originalna primerka, svaki na srpskom, azerbejdžanskom i engleskom jeziku, pri čemu svi tekstovi imaju jednaku snagu.

U slučaju neslaganja u tumačenju, prednost ima tekst na engleskom jeziku.

Za Vladu Republike Srbije

Za Vladu Republike Azerbejdžan

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ź E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 1. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje njen međunarodni položaj i odnose sa drugim državama i međunarodnim organizacijama i u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, prema kome Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kad je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE POTVRĐIVANJE SPORAZUMA

Oblast socijalne sigurnosti između Republike Srbije i Republike Azerbejdžan nije regulisana međunarodnim sporazumom. U februaru 2020. godine dve strane su otpočele pregovore za zaključivanje sporazuma o socijalnoj sigurnosti u cilju sveobuhvatne zaštite osiguranika i korisnika prava na teritoriji obe države. Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Azerbejdžan o socijalnoj sigurnosti i Administrativni dogovor za primenu Sporazuma su usaglašeni tokom tri runde pregovora. Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Azerbejdžan o socijalnoj sigurnosti je potpisan tokom video-konferencije u Beogradu i Bakuu, 7. aprila 2022. godine.

Sporazum reguliše oblast penzijskog i invalidskog osiguranja.

Ovaj sporazum sadrži rešenja koja su u skladu sa važećim zakonodavstvom Republike Srbije, kao i opšteprihvaćenim principima u ovoj oblasti.

Osnovni principi zastupljeni kroz odredbe Sporazuma su: jednakost postupanja; primena pravnih propisa države zaposlenja na utvrđivanje obaveze za sprovođenje socijalnog osiguranja – sa izuzetkom sprovođenja socijalnog osiguranja upućenih lica, lica zaposlena kod međunarodnih prevoznika, kao i zaposleni u državnoj službi; princip osiguranja – koji omogućava da teret davanja iz socijalnog osiguranja snosi ona država čiji je osiguranik u pitanju; sabiranje perioda osiguranja navršenih u obe države ugovornice radi ostvarivanja prava na davanja; neposredna isplata stečenih davanja korisniku koji je ostvario pravo na davanja (penzija).

Potvrđivanjem Sporazuma omogućuje se njegovo stupanje na snagu, onako kako je propisano članom 20. Sporazuma.

III. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA IZVRŠENJE SPORAZUMA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.